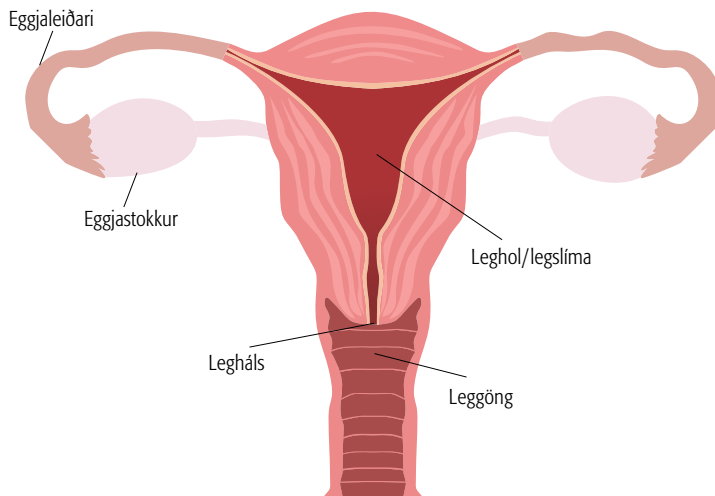

Legspeglun í svæfingu

Legspeglun er rannsókn til að skoða inn í legið. Hún er framkvæmd í stuttri svæfingu á skurðstofu. Með legspeglun er hægt að greina orsakir vissra vandamála. Helstu ástæður fyrir legspeglun eru:

- Blæðingatruflanir
- Slímhúðarsepar í legi
- Vöðvahnútar
- Ófrjósemi

Undirbúningur fyrir aðgerð

Best er að gera legspeglun á 6.-10. degi tíðahringsins ef kona er á frjósemisaldri því þá er legslímhúðin þynnst. Ef búist er við að blæðingar standi yfir þegar að aðgerð kemur er ráðlagt að hafa samband við kvenlækningadeild til að fá nýjan tíma í aðgerð.

Símaviðtal

Starfsmaður kvenlækningadeildar hringir til að gefa tíma í aðgerð og veitir tækifæri til spurninga. Svæfingahjúkrunarfræðingur hringir nokkrum dögum fyrir aðgerð til að fara yfir heilsufar með tilliti til svæfingar. Ef frekari rannsókn eða upplýsinga er þörf er boðað í innskriftarviðtal á spítalanum fyrir aðgerðina. Gott er að hafa lyfjalista tiltækan því í símtalinu þarf að fá upplýsingar um hvaða lyf má taka fyrir aðgerðina.

Í símaviðtalinu verður spurt um:

- Fyrri reynslu af svæfingum
- Ofnæmi eða óþol fyrir lyfjum
- Hæð og þyngd
- Áfengisneyslu og reykingar
- Gervitennur og tannbrýr
- Heilsufar og sjúkdóma
- Lyfjanotkun, þar á meðal notkun náttúruylfja og fæðubótarefni

Blóðþynningarlyf

Láta þarf vita ef tekin eru blóðþynnandi lyf þegar gefinn er tími í legspeglun. Ef breyta eða stöðva þarf blóðþynnandi meðferð er það gert í samráði við skurðlækni.

Þungunarpróf

Konum á frjósemisaldri er ráðlagt að taka þungunarpróf heima daginn fyrir komu.

Kvöldið fyrir aðgerð

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er ekki góð fyrir líkamann og fólk líður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefns kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu sex klukkustundir fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til tvær klukkustundir eru í komu á spítalann. Tær drykkur er til dæmis vatn, tær ávaxtasafi, tærir orkuríkir drykkir og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu tvær klukkustundir fyrir komu á spítalann.

Lyf

Þær konur sem komnar eru í tíðahvörf þurfa að setja tvær misoprostol töflur (Cytotec) hátt í leggöng, áður en farið er að sofa kvöldið fyrir aðgerð. Lyfið mýkir leghálsinn fyrir aðgerð. Töflurnar eru sóttar í afgreiðslu kvenlækningadeildar.

Fylgd heim

Gera þarf ráð fyrir að fá fylgd heim, því ekki má aka bíl fyrr en daginn eftir svæfingu. Eins þarf að hafa einhvern hjá sér fyrstu nóttina eftir aðgerð til öryggis. Hægt er að óska eftir dvöl á sjúkrahóteli ef þörf er á.

Aðgerðardagur

Mæting er á kvenlækningalækningadeild 21A á 1. hæð kvennadeildarhúss Landspítala við Hringbraut að morgni aðgerðardags. Hafa þarf með öll lyf sem tekin eru daglega. Ekki má taka inn eigin lyf nema í samráði við hjúkrunarfræðing eða lækni.

Fyrir komu á deild þarf að vera búíð að:

- Fasta á mat frá kl. 02:00 en drekka má tæran drykk til kl. 06:00.
- Setja tvær töflur af lyfinu Cytotec hátt upp í leggöng kvöldið fyrir aðgerð samkvæmt fyrirmælum aðgerðarlæknis.
- Fara í sturtu heima að morgni aðgerðardags (ekki má nota húðkrem eða ilmefti eftir sturtuna).
- Fjarlægja skartgrip og naglalakk.
- Klæðast hreinum fötum.

Starfsmaður vitjar þeirra sem mæta til aðgerðar á biðstofu í anddyri. Við komu á deild fer hjúkrunarfræðingur yfir undirbúning fyrir aðgerðina. Fyrir aðgerð þarf að vera búíð að undirrita samþykki fyrir aðgerð og svæfingu. Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist. Speglinn tekur 30-40 mínútur.

Fylgikvillar legspeglunar eru sjaldgæfir en þeir helstu eru:

- Rof á legi en það hefur sjaldan alvarlegar afleiðingar
- Sýking sem krefst sýklalyfjameðferðar
- Mikil blæðing

Eftir aðgerð

Verkir

Verkir eru yfirleitt vægir eftir aðgerðina. Verkjalyf eru gefin eftir þörfum hvers og eins. Við mat á verkjum er notaður verkjavarði þar sem 0 þýðir enginn verkur og 10 gríðarlegir verkir eða verstu hugsanlegu verkir. Láta þarf hjúkrunarfræðing vita ef verkir aukast svo hægt sé að meðhöndla þá strax.

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Engir
verkirVægir
verkirMiðlungs
verkirMiklir
verkirGríðarlegir
verkir

Næring

Borða má strax við komu á deild eftir aðgerð.

Þvaglát

Eftir aðgerðina getur komið fram tregða við þvaglát og því er mikilvægt að reyna að pissa fljótlega eftir komu á deild. Láta þarf vita ef ekki gengur að pissa eða lítið kemur af þvagi.

Útskrift

Útskrift er samdægurs. Fyrir heimferð veitir hjúkrunarfræðingur útskriftarviðtal.

Útskriftarfræðsla

Verkir og verkjalyf

Eðlilegt er að finna fyrir vægum túrverkjum í 1-2 vikur eftir legspeglun. Mælt er með að taka paracetamol og ibuprofen til verkjastillingar fyrir þá sem þola það. Hámarksskammtur af paracetamol er 1 g (tvær töflur) fjórum sinnum á sólarhring og ibuprofen 400 mg fjórum sinnum á sólarhring.

Blæðingar

Búast má við blæðingum frá leggöngum í 1-2 vikur. Blæðingin er yfirleitt væg.

Sýkingarhætta

Næstu tvær vikurnar er eftirfarandi ráðlagt til að draga úr hættu á sýkingu:

- Fara í sturtu. Ekki má fara í sund, bað eða heita potta.
- Nota eingöngu bindi en ekki túrtappa eða álfabikar meðan blæðing varir.
- Forðast samfarir.

Vinna

Oftast er hægt að mæta í vinnu og skóla daginn eftir aðgerð og því ætti ekki að vera þörf á vottorði til vinnuveitanda.

Eftirlit

Ef sýni hefur verið tekið í aðgerð hringir læknir eða sendir skilaboð í Heilsuveru innan þriggja vikna frá rannsókn. Ekki er þörf á eftirskoðun nema það sé sérstaklega tekið fram.

Hafa þarf samband við móttöku kvenlækningadeildar ef eftirfarandi hættumerki koma fram fyrstu tvær vikurnar eftir legspeglun:

- Blæðing er það mikil að stórt bindi (næturbindi eða sambærilegt) fyllist á innan við 30 mínútum í meira en tvær klukkustundir
- Miklir verkir eru í kvið sem ráðlögð verkjalyf slá ekki á
- Hiti er hærri en 38°C

Ef eitthvað kemur upp á sem ekki getur beðið til næsta dags má hafa samband við skiptiborð Landspítala í síma 543 1000 og biðja um samband við símavakt kvenlækningadeildar 21A.

Ef um brátt ástand er að ræða á að hringja í 112.

Símanúmer

Móttaka kvenlækningadeildar 21A, opin virka daga 08:00-16:00	543 3224
Skiptiborð Landspítala (símavakt bráðþjónustu kvennadeilda)	543 1000

Hafa má samband við kvenlækningadeild fyrstu tvær vikurnar eftir aðgerð. Eftir þann tíma er ráðlagt að hafa samband við heilsugæslu.